

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

KONFEDERACJA
LEWIATAN

KLASTER
TECHNOLOGII WODOROWYCH

Warszawa. 17.11.2022 r

Nowelizacja prawa energetycznego może zablokować rozwój rynku wodoru

Stanowisko Krajowej Izby Gospodarczej, Konfederacji Lewiatan, Stowarzyszenia Hydrogen Poland i Klastra Technologii Wodorowych.

Opublikowany projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo Energetyczne, zakładający silną centralizację rynku wodoru, jest próbą pośredniego koncesjonowania rynku w pełni, czyli kontrolowania go. Nie sprzyja on zrównoważonemu rozwojowi, oszczędnemu i racjonalnemu użytkowaniu paliw i energii, rozwojowi konkurencji, a w szczególności nie równoważy interesów przedsiębiorstw energetycznych i odbiorców paliw i energii.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw, opublikowany przez Rządowe Centrum Legislacji z numerem wykazu UD382, jest długo wyczekiwaną implementacją do przepisów krajowych prawodawstwa dotyczącego gospodarki wodorowej. Przekazujemy uwagi zasadnicze KIG, Lewiatana, HP oraz Klastra Technologii Wodorowych dotyczące projektu, nie wyczerpujące naszych wszystkich wątpliwości.

1. Koncesjonowanie przesyłu i magazynowania

Jeśli celem prawodawcy byłaby stymulacja i pobudzenie procesów inwestycyjnych na szeroką skalę, to obowiązek uzyskania koncesji należy ocenić jako **barierę administracyjną**.

Proponowana nowelizacja wprowadza obowiązek uzyskania koncesji dotyczący instalacji magazynowania wodoru powyżej ilości 5 000 Nm³, przesyłania wodoru, obrotu wodorem (z wyłączeniem obrotu poniżej 100 000 euro) oraz dostarczania wodoru bezpośrednimi rurociągami wodorowymi. Oznacza to z jednej strony, że wytwarzanie wodoru jest zwolnione z obowiązku koncesyjnego, ale magazynowania go w ilości większej niż 440 kg podlega rygorom koncesji, tak samo przesył i obrót. Biorąc pod uwagę rozproszoną architekturę rynku wodoru jest to próba pośredniego koncesjonowania rynku w pełni – kontrolowania go, ponieważ zwolnione z obowiązku będą tylko instalacje wytwarzające wodór w mikroskali. Jeżeli kierunek koncesjonowania rynku jest uzasadniany aspektami bezpieczeństwa (wodór jest gazem łatwopalnym), to obowiązkowi koncesji powinny podlegać wszystkie instalacje magazynujące i przesyłające wodór.

W nowelizacji z obowiązku uzyskania koncesji zwolnione są podmioty dostarczające wodór do odbiorcy przy pomocy dedykowanej infrastruktury gazociągowej. Oznacza to, że **uprzywilejowaną pozycję otrzymują duzi gracze** dysponujący dużą płynnością kapitałową,

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

KONFEDERACJA
LEWIATAN

KLASTER
TECHNOLOGII WODOROWYCH

Hydrogen
Poland

bowiem koszt budowy 1 km gazociągu dedykowanego stricte pod przesył wodoru szacuje się na poziomie 2,5 mln EUR. Jeśli do przesyłu wodoru będą dostosowane linie dziś służące do transportu gazu ziemnego, to w jednoznaczny sposób uprzywilejowuje to podmioty dysponujące takimi aktywami.

Proponowana formuła wprowadzenia zwolnień od obowiązku koncesyjnego sugeruje chęć tylko pozornego otwarcia rynku, podczas gdy jego większa część będzie nie tylko podlegać polityce regulatora (URE) ale uprzywilejowaną pozycję będą na nim zajmować operatorzy dedykowanej infrastruktury dystrybucyjnej (spółki skarbu państwa).

Ukłonów w kierunku takich podmiotów jest w proponowanej nowelizacji więcej. Między innymi dotyczy to ułatwionego procesu budowy instalacji oczyszczania wodoru, co wprost **wzmacnia pozycję firm, które już dziś dysponują możliwością technicznego wytwarzania wodoru.**

Największą wadą proponowanych przepisów jest **brak konsekwencji i logiki w kwestii koncesjonowania magazynowania wodoru.** Magazynowanie tego gazu jest newralgicznym ogniwem gospodarki wodorowej, mogącym istotnie rzutować na powodzenie rynkowe całych procesów inwestycyjnych. Pełni ono krytyczną funkcję w procesie wytwarzania wodoru w sposób zrównoważony, dlatego wszelkie bariery w tym zakresie należy tworzyć z należytą ostrożnością i rozważą.

2. Dystrybucja

Prawodawca zdaje się postrzegać wodór jako gaz „zamienny” z gazem ziemnym. Przepisy dotyczące jego magazynowania oraz dystrybucji wskazują, że uważa on gazociągi jako główną formę przesyłu i dystrybucji wodoru. Ogólne przepisy, przeniesienie zasad takich jak unbundling (rozdziół właścicielski) czy TPA (dostęp stron trzecich) są analogiczne jak na rynku gazu ziemnego.

Tymczasem wodór produkowany i wykorzystywany dzisiaj w Europie cechuje rozproszona architektura, co wynika z braku technologii jego wielkoskalowego magazynowania. Rozproszone wytwarzanie i logistyka oraz dystrybucja ograniczona do minimum są jedynym rozwiązaniem operowania wodorem jako nośnikiem energii, jeśli zachowana ma być jakakolwiek racjonalność ekonomiczna. Oznacza to, że rozdzielność właścicielska instalacji wytwórczych i magazynujących stoi w jawnej opozycji do ekonomii przedsięwzięć jakimi jest wytwarzanie wodoru w procesie elektrolizy, zwłaszcza w przypadku zasilania tego procesu energią pochodzącą z OZE – również cechującą się rozproszoną architekturą.

3. Definicja wodoru

Proponowana definicja wodoru odnosząca się do numeru we wspólnotowym wykazie celnym CN 2804 10 00 (Nomenklatura Scalona) **wydaje się daleko niewystarczająca.** Definicja legalna wodoru powinna odnosić się nie tylko do numeru w wykazie celnym, lecz przede wszystkim

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

KONFEDERACJA
LEWIATAN

KLASTER
TECHNOLOGI WODOROWYCH

Hydrogen
Poland

wskazywać właściwości, a więc takie cechy, których spełnienie przez substancję chemiczną jest konieczne, aby była klasyfikowana w tym wypadku jako wodór.

Prawodawca powinien uwzględnić, że wodór jako najlżejszy pierwiastek, szczególnie podatny na dyfuzję nie występuje na ziemi w postaci jednorodnej – czystej. Zawsze towarzyszą mu inne substancje, dlatego o jego użyteczności w danym procesie decyduje koncentracja tych substancji towarzyszących. Rolą prawodawcy jest precyzyjne określenie jaki poziom czystości kwalifikuje wodór do objęcia przedmiotową ustawą.

4. Definicja elektrolizy i elektrolizerów

Do niewątpliwych zalet proponowanej nowelizacji należą nieostre definicje dotyczące procesu elektrolizy (konwersja elektrolityczna) oraz urządzeń jej dokonujących – elektrolizerów (instalacja konwersji elektrolitycznej). Ogólność sformułowań pozwala objąć nimi szerokie spektrum, również dziś jeszcze nie istniejących – przyszłych rozwiązań, które niewątpliwie pojawią się na tym wysoce konkurencyjnym rynku.

5. Operator sieci wodorowych

Kolejną zaletą proponowanej nowelizacji jest wprowadzenie do legislacji krajowej założeń będących elementami dopiero procedowanego w Parlamencie Europejskim Pakietu Wodorowo-Gazowego, a wśród nich powołanie oddzielnego operatora sieci wodorowych.

Podsumowanie: Prawodawcy należą się słowa uznania, iż równoległe z procedowaniem szeregu innych aktów prawnych dotyczących regulowania rynku energii w dobie kryzysu energetycznego zdecydował się uwzględnić również kwestie związane z wodorem. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na szereg nieścisłości i braku rozpoznania problematyki zarówno od strony rynkowej, jak i naukowej, który skutkuje proponowaniem przepisów dotyczących wodoru w kształcie, który nie będzie sprzyjał rozwojowi rynku, a nawet jest sprzeczny z aktualnie obowiązującymi przepisami Ustawy Prawo Energetyczne.